

Impressie veldexcursie Sport en diversiteit, Vrijdag 4 november 2011

Op een prachtige herfstdag, waarop je zin krijgt om een rondje hard te hollen door het bos, komen de deelnemers van de veldexcursie Sport en diversiteit bijeen in het gemeentehuis van Borne. Lex Albers, sportwethouder in Borne, vertelt over de dilemma's waar een gemeente voor kan komen te staan bij accommodatiebeleid. 'Eind vorige eeuw is besloten om alle sportaccommodaties samen te brengen op één locatie in de wijk Bornse Maten. De woningbouw in die wijk zou de sportvoorzieningen kunnen financieren. In 2008 moesten we toegeven dat dat plan niet gerealiseerd zou kunnen worden – we wisten inmiddels van krimp en ontgroening en zaten met de financiële crisis. Met gemeentelijke middelen hebben we de sportverenigingen een alternatief geboden: blijven zitten op de oude locatie, maar dan wel met kunstgrasvelden. Het ging om een kleine christelijke voetbalclub en een grote katholieke, om een korfbalvereniging en een jeu-de-boules vereniging. Zij zouden de velden samen gebruiken en gezamenlijke kleedkamers bouwen, deels gefinancierd door de gemeente. Uiteindelijk ging het mis, omdat de kleine clubs bang waren ondergesneeuwd te raken door de grote. Van het idee van multifunctioneel gebruik is niets terecht gekomen. De clubs hebben elk apart subsidie gekregen voor kleedkamers en hebben die los van elkaar gebouwd, met veel eigen geld en vrijwillige inzet. Als gemeente hebben we hen die keuze gelaten. Wij hebben het afgesproken bedrag beschikbaar gesteld en gaan nu het beheer van velden en kleedkamers aan de clubs overdragen. Wel denken we dat de clubs zichzelf in de vingers snijden, omdat ze goedkoper hadden kunnen bouwen. Maar als clubs hun eigen identiteit als kernwaarde zien, dan gaan wij ze niet dwingen om samen te werken. In Borne is dat 'verzuilde denken' nog behoorlijk sterk. En zolang de vrijwillige inzet van leden groot blijft, zal de exploitatie in de toekomst geen probleem zijn, verwachten we. Er wordt goed op de centen gelet!"

We concluderen dat de eigen identiteit voor sportclubs belangrijk is. Ook bij de vorming van omni-sportverenigingen zie je dat als probleem: kleine clubs voelen zich snel weggedrukt door de grotere. De vraag is dus



hoe je gelijkwaardigheid regelt. Jolande Zijlstra trekt een parallel met de vorming van Kulturhusen: samenwerking gaat goed zolang de realisatie van een gebouw het doel is. Als het er eenmaal staat en er gezamenlijk gebruik en gezamenlijke programmering moet komen, wordt het moeilijker.

De heer Bosklopper van de vereniging Blijf Fit laat ons een ander diversiteitsprobleem zien: senioren sport. Deze vereniging is 'noodgedwongen' ontstaan uit het project Sporten voor ouderen, waarin zo'n 200 ouderen deelnamen aan verschillende vormen van bewegen onder leiding van gekwalificeerde docenten. De bestaande sportverenigingen wilden dit project niet overnemen. Allereerst omdat de docenten te duur waren, maar ook omdat zo'n instroom van ouderen het imago van de vereniging zou veranderen.

Nu is de vereniging Blijf fit een zelfstandige aanbieder van gemengd sporten voor ouderen vanaf 55 jaar. "We houden als oudere sporters goed rekening met elkaar en doen allerlei verschillende sporten. Na het sporten drinken we samen koffie. Onze docenten krijgen een kwartier extra betaald voor deze 'sociale contacten'. Via de 'fit-test' waar we campagne voor voeren, willen we extra aandacht besteden aan de allochtone ouderen in Borne. Die maken maar mondjesmaat gebruik van sportactiviteiten.

"En nu willen de verenigingen wel contact met ons en meer samenwerken. Maar nu zijn we een volwaardige, zelfstandige vereniging!"

Na deze voorbeelden van diversiteit in de sport op gemeenteniveau, vertrekken de deelnemers naar de Overijsselse Sportontmoeting, georganiseerd door Sportservice Overijssel. Dit evenement met sportdemonstraties, workshops en ruimte voor ontmoeting en gesprek wordt deze vrijdagmiddag gehouden in het splinternieuwe zwembad Het Ravijn in Nijverdal.

Op de 'beursvloer' onderzoeken we wat 'diversiteit' voor de verschillende standhouders betekent. De stand van de KNVB laat met grote posters zien wat voetbal allemaal kan zijn: straatvoetbal, meidenvoetbal, strandvoetbal, seniorenvoetbal. "We vinden diversiteit belangrijk", zegt de standhouder. "Als het gaat om etniciteit, maar ook meidenvoetbal stimuleren we erg. Het gaat om het plezier in de sport – dat willen we laten zien!" Een vergelijkbaar antwoord krijgen we van de tennisbond en van de stand die laat zien hoe



belangrijk bewegen en gezond eten is voor mensen met een beperking. Er is overal besef van de grote variëteit aan sportbeoefenaars en het belang van plezier in bewegen. Ook bij de hockeybond, die we een beetje plagerig vragen of de meerderheid van spelers nog steeds 'blond en een beetje kak' is. Zij zetten zich nu vooral in om ouderen (weer) aan het hockeyen te krijgen – ook dat is diversiteit, toch?

Het Jeugd Sport Fonds helpt kinderen uit arme gezinnen om te sporten, door hun contributie te betalen. "Waarom? Omdat sporten leuk is, omdat je er fysiek en mentaal van groeit, omdat je al sportend zelfvertrouwen en eigenwaarde kunt ontwikkelen en omdat sporten je in contact brengt met andere kinderen. Sporten in clubverband bevordert bovendien de individuele, sociale en maatschappelijke integratie. De winst: meer integratie, minder uitval van kinderen".

Intussen vindt op het middenveld van de sporthal een demonstratie plaats van 'acrogym'. Een sterke meid tilt een rank, klein meisje moeiteloos boven haar hoofd. Ze bewegen zeker en voeren synchroon ingewikkelde oefeningen uit. Toptalenten uit Overijssel – dat is zeker!

Tegen vieren verzamelen we ons in een warm zaaltje voor een gesprek met de adviseurs van Sportservice Overijssel (SSO). Zij hebben zich de afgelopen jaren beziggehouden met 'sport en alloctonen' en zullen dat in elk geval tot eind 2012 blijven doen.

Daar zijn een aantal redenen voor. De allerbelangrijkste is het stimuleren van sport en bewegen. Veel Turkse en Marokkaanse vrouwen bewegen te weinig en worden niet zomaar lid van een sportclub of fitnesscentrum. SSO stimuleert de vorming van groepjes allochtone vrouwen, die samen gaan zwemmen of wandelen. Heel nieuw is de opleiding voor begeleidster, speciaal voor allochtone vrouwen. Het idee daarachter is dat een allochtone begeleidster het voor veel vrouwen makkelijker maakt om mee te doen. Met het initiatief 'fitness in de moskee' worden ook oudere mannen gestimuleerd om meer te bewegen. Een andere reden om aandacht te besteden aan dit onderwerp, is het gegeven dat veel sportverenigingen een verschil ervaren tussen autochtone – en allochtone leden. Denk bijvoorbeeld aan allochtone leden die een groep binnen de club vormen, aan allochtone ouders die niet meedoen met het vrijwilligerswerk binnen de club. Vragen zijn dan: hoe hou je allochtone leden vast, hoe betrek je allochtone ouders bij de sport, hoe

geef je vorm aan je maatschappelijke rol als sportvereniging, wat is de cultuur binnen de sportvereniging. SSO heeft allerlei middelen ontwikkeld om dit vaak moeilijke gesprek te voeren en te komen tot een plan van aanpak om de diversiteit binnen de club hanteerbaar te maken. De belangrijkste voorwaarde voor succes is volgens de adviseurs dat je als vereniging 'stevig in je schoenen staat'. Want je moet wel in beweging willen komen! SSO merkt wel dat veel sportverenigingen amper nadenken over diversiteit in hun ledenbestand en dus geen gebruik maken van de ondersteuning die zij hierbij kunnen krijgen. André Bus adviseert om het thema te verbreden: diversiteit gaat niet alleen over allochtonen, maar ook over seniorensporters, over mensen met een beperking of meiden die willen voetballen. "En met het wegvallen van geloof als criterium voor lidmaatschap, zie je dat sportverenigingen groeien als ze goed georganiseerd zijn of speciaal aanbod voor jongeren hebben. Dan kunnen ze elkaar zwaar beconcurreren en dat levert alleen maar verliezers op. Investeer in het bouwen van lokale netwerken van sportverenigingen die samen diversiteit oppakken en mensen aan het bewegen krijgen. Want dat is toch waar het om draait!"

